

نهفسانهی خودا

دکتور نهحمده میراودهلی

خودای پر گومان و شهیتانی بی گومان

لهوودهچیت مروّف خودای له شیوه و سروشتی خوئی دروستکردیّت .

ئهگهر لیم پیرسن خودا ههیه ، دهلیم نازام ، وهلی ئهگهر لیم پیرسن شهیتان ههیه ، بهدلنیابیوه دهلیم ، له ئهژماردن نایهن .

کاتینک دهلین فلان شت ههیه یان نییه ، دهبی بهلگهی بوون ونهبوونمان بهدهستهوهیّت ، ههر له بهر ئههوشه ئهه پرسیاره لهخوم دهکهم که ، ههتا چند ئهتایستم ؟ وهک دهزاین ئهتایزم مانای بی پروای دهگهیهنی که زیاتر مه بهست له پروانهبوونه به ئاین و بهتایبهتیش بوون و نهبوونی خودا . پروانهبوون به هیچ ئاینیک مانای ئهتایزم ناگهیهن ئی ، له بهر ئهوهی ئهه کهسه رنگه بروای به بوونی خودا ههیّت . ئهتایست ئهه کهسهیه که بروای به بوونی خودا نییه و وهک ئیسلام دهلی " کافره " . جاریکیان مه لایهک لئی پرسیم که ئایا پروام به ئیسلام ههیه ، له وهلامدا وتم نهخیر ، ئهوجا لئی پرسیم که پروام به بوونی خودا ههیه ، له وهلامدا گوتم " نازام " مه لاش گوتی له بهر ئهوهی دوودلی له بوونی خودا ، تو کافریت .

له گهل هیندیک جیاوازی لهتیوان روانگهی ههرسیک ئاینه بیابانیهکانی بهناو ئاسانی " جووله کایتی ، مهسیحایتی و ئیسلام " دا ، خوداوهند ، ئافهرینده / ئافهریندهری ههموو شتیکه ، بهواتای ئهوهی ئافهریندهری ئهه گهردوونهیه له ئهستیرهی ههساره کانهوه هاتا زهمین و ههموو ئهه شتانهی لهسهری دهژین به مروّف و روهک و ههموو ئازهل و خشوک و میس و مهگه زیشهوه ، له لای ههرسیک ئاینه که ، خواوهند ، ئومنیپوتینته / بهواتای ئهوهی توانای کردنی ههموو شتیکی ههیه . له ئاینی جووله کایتی و مهسیحایتیدا ، خوداوهند ههر باشهکار و لیبووردهیه و دژی خراپه و بهدکاریه . ئیسلامیش ههر ئهه شیوه روانگهیهی ههیه به زیادکردنی ئهوهی که خودا تو له سینیشه . سهرباری ئهوانهش به پروای ههرسیک ئاینه که ، هیچ شتیکی لهه گهردوونهدا روونادات ئهگهر رهزامهندی خودای لهسهر نهیّت . له روانگهی ئیسلامهوه ههموو گیانداریک پیش ئهوهی له دایک بیّت چاره نووسی له " لهوچی مه حفوز "

دا نووسراوه . بهواتای ئەوهی ، هەر مرۆڤتیک پێش ئەوهی لەدایک بێت هەموو ژبانی لەیەکەم روژی لەدایکبوونییهوه هەتا مردنی لەلایەن خوداوه نەخشە بۆ دارپژراوه .

لەبارەى لیدوان دەربارەى خودا ، دەبێ ئاگاداری دوو راستی پێوهنیدار بین که جیگەى مشتومر نین . یەکه‌میان ئەوهیه که هەموو ئاینەکان درووستکاروی مرۆش ، نەک هەر ئەوه‌ندهش هەموویان درووستکاروی دەستی پیاون . دووه‌میان ئەوهیه که بەلگەى ئەوه زیاترە مرۆف خودای درووست کردبێت لەوهی که خودا مرۆفی درووست کردبێت - بەلام ئەمه ئەوه ناگەیه‌نیت که خودا مرۆفی درووست نەکردووە یان خودا بوونی نییه . دەربارەى ئەوهی که مرۆف خودای درووست کردبێت ، ئەو پرسیاره دیتە پێش که تو بلیت هەر به ریکەوت ئەو خودایه " هەر باشه ، لیبووورده ، ئاردار ، زانا و .... هتد " بێت که رەنگه مرۆف بیهوهی وه‌ه‌ایت ؟ یان جوړیکه له بەلگەى ئەوهی مرۆف خودایه‌کی درووست کردووە که له ئاستی ئاره‌زوو و پێداویستیه‌کانیدا بێت ؟

رپرسییه‌کی گوڤاری " نیوز ویک " ی ئەمه‌ریکای سالی 2006 وایدەر‌خستووە که له سه‌تا نه‌وت و شه‌شی ئەمه‌ریکایه‌کان برۆیان به بوونی خودا هه‌یه ، له سه‌تا چواریان ئەتایستن و له‌سه‌تا دوویان " ئەگنۆستیک agnostic " ن- بهواتای ئەوهی ناتوان بریار بدن له‌بوون و نه‌بوونی . من لهم نووسینه‌دا خۆم ده‌خمه ئاستی که‌سیکی ئەگنۆستیکه‌وه دەربارەى هه‌بوون و نه‌بوونی خودایه‌ک له‌ودیو میتافیزیکه‌وه که ئەم گه‌ردوونه‌ی درووست کردووە . بەلام دەربارەى خودای ئاینه ئاسمانیه‌کان " جووله‌کایتی ، مه‌سیحایتی و ئیسلام " ئەگنۆستیک نیم ، به‌برۆای ته‌واوم خودای ئەو ئاینانه ، بوونی نییه . خودای هه‌ردووک ئاینی مه‌سیحایتی و جووله‌کایتی هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه و میهره‌بان و به‌خشنده‌شه . ئالیره‌وه مشتومری ئەوه سه‌ر هه‌لده‌تات ، که خودا له‌یه‌ک کاتدا ناتوانی هه‌موو توانایه‌کی هه‌بیت و له‌هه‌مان کاتیشدا به‌خشنده و میهره‌بان بێت چونکه دوو شتی پیکه‌وه نه‌گونجاون له‌گه‌ل ئەو هه‌موو نه‌ریته شه‌یتانی و به‌دکاریه خویناوییه‌ی له دنیا‌دا هه‌یه . با واز له هه‌موو ئەو خه‌سله‌تانه به‌پنن که خودا هه‌یه‌تی و ته‌نها بینه سه‌ر ئەوهی که هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه و ده‌توانی ریکه له به‌دکاری بگریت ، بەلام که له به‌رامبه‌ر ئەو هه‌موو خوینرشتن و نه‌هامه‌تیانه‌دا که له‌سه‌ر ئەم زه‌مینه رووده‌دن ، هیچ نه‌کات و نه‌یان وه‌ستینی ، ئەوه یه‌کاو یه‌ک پێان ده‌لی که خودا هه‌مووی چاکه نییه وه‌ک هیندی‌ک ئاین ده‌لین ، به‌تایه‌تیش مه‌سیحایتی . لووک 18:19 . جێرئایه 31:14.

کۆنسیپتی هه‌موو ره‌وته ئاینیه‌کانی مه‌سیحایتی به باشه و خراپه‌وه گرێدراوه ، به‌باشیش ده‌زانن که بوونه‌وه‌ریکی چاکه خواز هیچ کاتیک نایته هۆکار یان ئەگه‌ر له ده‌سه‌لاتیدا هه‌بیت ، هیچ نه‌کات به‌رامبه‌ر

ئەو ھەموو ئىش و ئازار و تراجىدىيا و ئەو دلرەقى و كردهو بى بەزەبىيانەى لەم دىنبايەدا روويداوه و روودەدات . ئەم راستىيانەى كە رەقى ئەو دەكەتەو خوداكەيان ھەمووى باشەيە ، لەبەرامبەردا دەلئىن " ئىمە ناتوانىن پىرسىار لەخودا بەكىن . خودا ھەموو ھۆيەكى بۆ ئەو ھى دەيكات و نايكات ھەيە و ھەمووشى ھەر بۆ باشەيە " بەلئىرەدا بەلئىن خوداى مەسىحائىتى نە وىستىيەتى و نە ھۆكارى رووداوه دلئەزىنەكانى ژيانە . بەلام خۆ ناتوانىن بەلئىن كە رىگەى نەداوه رووبەدن ؟ لەبەر ئەو ھى مەسىحىيەكان دەلئىن خوداكەيان ئاگادارى ھەموو شتىكە پىش ئەو ھى رووبەدات ، جۆن 16:30 ، ماتىو 19:26 ، جىرەمايا 51:15- ئىسلام و جوولەكەش ھەر و ھەدا دەلئىن . باشە ئەو كە دەزىانى بۆمباى ھاپدروچىنى بە شارەكانى ھىرۇشما و ناگازاكىدا دەدرىت و توانايەكى بى سنوورىشى ھەيە وەك ئايندارەكان برودەكەن ، بۆ ئەو كارەساتە دلئەزىنەى نەوستاند ؟ ئەم جۆرە پىرسىارە گەيشتۆتە ئەو ئاستەى كە ئىستا ھىندىك لە گەورە ئاينكار و تىلۆجىستى مەسىحائىتىش دان بەو ھەدا بىنن كە خودا چاوپۆشى لەزۆر كىدار و رووداوى دلئەزىن كىدوو .

بىلى گىراھام كە ئىفانجىلىستىكى پىرۆستانتى ھەرە بەناوبانگە لە مېژووى ئەمەرىكادا ، دەربارەى تۆفانى " كەترىنا " كە كارەساتى نايەو و تىووتى " من نازانم كى ھۆكارى كەترىنا بوو ، بەلام خودا رىگەى پىندا " ئەرى بەپراستى ئەمە و تەيەكى بى و اتا نىيە ؟ پاپا جۆن پۆلى دووھەم لەكتىيىكىدا " بىرەو ھى و ناسنامە Memory and Identity " سالى 2005 دەنووسىت " خواو ھەندى گەورە ، دوازە سال رىگەى مانەو ھى بە نازىيەكان دا ، سەردارى گەورە ئەو درىندەيەى تەنھا بۆ دوازەسال [تەنھا؟] بەرھەلدا كىد ؟

پاپا بىنئىدىكى شازدەھەم ، سالى 2006 لە كامپى كۆمەلكوزى " ئاوشوئىز " ى جوولەكەكان لە پۆلۇنىيا لە وتارەكەيدا وتى " لە شوئىنىكى وەك ئىرەدا ، وشە نامىنى ، لە كۆتايىدا تەنھا بىدەنگى بەدەستەو دەمىنى- بىدەنگىيەك كە لەخۆيدا گىرئىنكە لەناخى دلەو ھە بەرەدم خودادا : خودايە ، بۆچى تۆ بە بىدەنگى مائىتەو ؟ تۆ چۆن تىوانىت چاوپۆشى لە ئەمە بەكەيت ؟ " منىش دەلئىم ئەى ئەو كاتە خودا لەكۆى بوو ؟

بە پرواى ھەرسىك ئاينە ئاسمەنىيەكان ، جگە لەو ھى كە خودا ھەمووى باشەيە ، ھەموو توانايەكى ھەيە ، ئاگادارى ھەموو شتىكىشە ، لەھەموو كاتىكدا لە ھەموو شوئىنىكىش ئامادەيە . پىر / سانت تۆماسى جوولەكە لە پارانەو ھەيەكىدا لەخودا دەلئى (ئەگەر پروام پىت سست پىت ، يان لە ئامادەبوونت رابكەم ، دەزانم كە گەيشتمە بەھەشت ، تۆ لەوئىت . ئەگەر جىگەى نووستم چاك بەكەم ، تۆ لەوئىت . ئەگەر بال بگرم و بەسەر دەرياكندا بفرم ئەو دەستى تۆيە منى گرتوو) ھەلئەستى 139: 7-10 . و ھەلئەستى 4:32 ى ئىستامىنتى كۆن- بەواتاى تەو پرات . ... Divinity of Doubt ل 27.

دنیام زۆرینهی ئەو جووله‌کانەى هیتلەر بەگاز و سووتاندن لەناوی بردن ، ئەم هەلبەستەنەیان خویندۆتەو و برۆای تەواویشیان پىی هەبوو و ئەوەشيان گوتوووە کە " هەتا ئەگەر لە دۆلى تاریكى مردندا رى بکەم ، من بام نىیە لەبەر ئەوەى تۆ لە تەنیشتمەوێ " . ئیستا پرس ئەوەیە دەبێ ئەو جووله‌کانەى لەناو ژووری گازکردنیاندا بووین و بەبرۆای خۆیان خۆاکەیان لەتەنیشتیانەوێیە و هاتوهاواری ژيانان بوو کاتیک گاز چاویانی دەسووتاند، قورگیانی دەبری و داوای یارمەتییان لى دەکرد . هەستیان چى بوویت ؟ . ئەرى بەراستی ئەو مایەى سەرسامى نىیە کە لەتەنیشتیانەوێیە و گوپی خۆى لى کەرکردووون ؟

من هیچ رقم لە خودا نىیە، بۆ دەبێ رقم لە شتیک بىت کە نازام هەیه یان نا ؟ بەلام بەبى جیاوازی خۆشیم بە هیچ ئاینیک نایەت چونکە بەلگەى بى شومار بەدەستەوێن کە ئەوەندەى ئاین نا ئارداری کردوو و خوینی مروفی بە نارەوایی و درندەترین شیووێ ژراندوو ، هیچ دیکتاتوریک و هیچ دۆگمایەکی سیاسى بە قولەقاپیشى ناگات . هەوا دارانی ئەو سى ئاینە ئاسمانیەى کە برۆایان بەو هەیه خوداکەیان هەموو توانایەکی هەیه و لەبەر ئەوەش دەتوانی ریکە لە بەدکاری بگریت و ناگریت ، دەبۆایە هەر یەکەیان لای خۆیەوێ رقی لەخوداکەى بىت . کەچى بەپىچەوانەوێ خۆشەوێستى خودا لای ئەوان " کە لەو برۆایەدام زیاتر لە ترسەوێیە " لە سەرۆوی خۆشەوێستى هاوسەر و مندال و دایک و باوکدایە . ئەگەر لۆجیک ریناکارمان بىت ، چۆن دەبێ لەسەر چاوپۆشینى خوداکەى لەو تاوانانە ، برۆادار رقی لەخوداکەى نەبىتەوێ ؟ بەلام ئەتایست و ئەگنۆستیک ، هیچ هۆیەکیان نىیە رقیان لە خودا بىتەوێ .

پرنسیپی ئاینە ئابراھامیەکان بۆ ئەو هەموو رووداوە ترسناکانەى لەمىژوودا بەبەرچاوی خوداوە روویداوە ئەوەیە کە خودا ئازادى پشكى کرداری داوینەتى لەبەر ئەو خودا بەرپرس نىیە چۆن ئەو پشکە پىادە دەکەین . بەلام دیسان کە هیتلەر و ستالین و سەددام و ،،،، دیکتاتورانی هاوتایان ، ئازاد بوون باشە یان خراپە بکەن و خراپەکاریان هەلبژارد، ئەگەر خودا وەک سى ئاینەکە دەلین ، هەموو توانایەکی هەیه و دەیتوانی بەدکاریەکانیان بوەستى و نەبوەستاندن، بەهیچ شیوێیەک ناتوانین بلین کە بەشداری ئەو تاوانانە نەبوو .

ئىستا من پرسیارىک ئاراستەى مەلا و قەشە و رابایەکان دەکەم . ئەگەر کورپىکى گەرەکی شارەکەتان ، دەستی داىتە دزی ، کوشتن ، زۆرەملىی جنسى و هەموو تاوانىک کە بە هزر داىت و دایک و باوکى توانای وەهستاندنى کورەکەیان هەبىت لەو بەدکرداریانە و نەبوەستىن بەیانووی ئەوێ کورەکەیان خودا پشكى چاکە و خراپەى داوێتى ، لەبەر ئەوێ بلین نەک هەر نایوہستىن هیچ هەولیکىش نادەین بۆ

وہستاندنی . چۆن سەیری ئەو باوک و دایکە دەکەن ؟ ئەری نالین باوک و دایکینکی زۆر خراپن یان تاوانبارن ؟ ئەی بۆ دەبی بەشیوەیەکی جیاواز بیر لەو خودایە بکریتەووە کە گواہی باوکی مرۆفە ؟

ھەر کاتیک برۆاداریکی یەک لە ئاینە بەناو ئاسانییەکان تەنگەتاو دەبیت لەسەر نەوہستاندنی ئەو ھەموو تاوان و خویتریزییەکی کە خوداکەیان توانای وەستاندنی ھەبوو و نەئە وەستاندووہ ، لەجیاتی ئەوہی کە ئەو ھەموو تاوانە رووی نەدایە ، لەناچاریدا دەلی ، خودا ریگە بە بەدکاری و کرداری شەیتانی دەدات بۆ ئەوہی بەخشدەہی خۆی بنوینیت - بەواتای ئەوہی بەلای خوداوە زۆر ئاساییە کە ملیۆنەھا مرۆف بەشیوەیەکی زۆر درندانە لەناوہبرین بۆ ئەوہی کە تاوانبارەکان لەبەر دەمیدا پەشیمان بوونەووە لەکردارەکانیان و داوای لیووردنیان لێی کرد وەک رزگارکەریان ، لیووردەہی خۆی بنوینیت و بیان بەخشیت ، ئەری بەراستی چ مرۆفیککی خاوەن ھۆش گوئی شل دەکات بۆ وتەہیەکی ئاوا بۆ بۆ تام بدری بەگویندا ؟

ھەرچەندە تالان و کۆمەلکۆزی لە میژووی مرۆفایتیدا شتیکی نوئی نییەو زۆر جاران رووی داوہ بەلام رەنگە ئەوہی ستالین ، پۆلپۆت ، سەددام و ھیتلەرکردوویانە تاریکترین لاپەرە میژووی مرۆفایتی سەتەہی پیشوو بیت . کۆمەلکۆزی بەگوللە باران ، زیندە بەچالکردن ، بەکارھینانی گازی کیمیاوی سووتاندن بەزیندووی ھەر لە مندالی شیرەخۆرەوہ ھەتا دەگاتە پیر و پەککەوتە . [کەسیک بەناوی " ھانس ستارک " کە ناوی ئەوانەہی براونەتە کامپی " ئاوشویتز " تۆمارکردووہ کە گەورەترین شوینی بەکۆمەل گازکردن و سووتاندنی جوولەکەکان بەزیندووی بووہ لە پۆلۆنیا ، باسی چۆنییتی کۆمەلکۆزیەکەہی بەگاز گیراوەتەوہ و وتوینیت " کاتیک گازمان دەکردە ژووہ داخراوەکانەوہ ھاتوھاوار گوئی کەردەکرد ، دوای چارەکە کاژیریکیش کە دەرگامان دەکردووہ ، دەمانیننی چۆن لێرە و لەوئی بەسەرہیەکدا کەوتون "

Divinity of Doubt ..... ل 29

ئیمەہی کورد بۆخۆیشمان ھەموو ئەمانەمان بەسەر ھاتووہ . لە گازی کیمیاوی ، گوللە بارانی بە کۆمەل و زیندەبەچالکردنیش . ئیدی من تیناگەم چۆن لەبەر ئەوہی خوداکەیان خوشیانی دەوی . جولەکەہیەک خۆی دەھەژینیت و تەورات دەخوینیتەوہ ؟ چۆن مەسیحیەک لەبەردەم ئایکۆنیکدا چۆک دادەدا و لەسەر سینەہی شیوہی خاچ دەکیشی ؟ چۆن ئیسلامیک روو دەکاتە بەردیکی رەشی بیابانی سعودی و بەری دەستی بەرەو ئاسمان دەکاتەوہ و چۆکیش دەبا ھەتا سەری دەدا لەئەرد بۆ ئەوہی لەخوداکەہی پاریتەوہ ؟ ئەوہی لەشەردا روو دەدات وا لە مرۆفی ھۆشمەند دەکات برۆای بە بوونی خودا نەمینیت . ئاخەر ئەگەر خودا ھەبیت چۆن ریگە دەدات مرۆفەکەہی دەستکردی خۆی بە زیندووی بسووتینریت ؟ چۆن ریگە دەدات ، مندالیککی شیرەخۆرە سەری بە قوناخە تەنگ پانبکریتەوہ ؟ خودایەک کە بەپیی ھەرسیک

ئايىنەكە ھەممۇ تىوانايەكى ھەيە ، بۇ ئەو كىدارانە ناوەستىنى؟ بەلام ديارە برپارى داوھ لىنگەرى پروا ، ئەمە لەكاتىكدا كە بە بۇچوونى مەسىحائىتى " ئەو خودايە ھىندە ئەم دىنايەى خۇشويستووھ ، تەنھا كۆرەكەى خۇى لە پىناودا بەخت كىدووھ بۇ ئەوھى لەتاوانەكانمان بىوورىت "...

بەپىنى ئەو سەرگورشتانەى لە تىستامىنتى كۆن / تەوراتدا ھاتوون ، بۇ يارمەتى موسا ، خوا جۇراوجۇر پەتاي بەناو خەلكى مىسرى بى تاوندا بلاوكىدۆتەوھ و بە ھەزارانى لى كۆشتوون بۇ ئەوھى فېرۇ ناچار بكات موسا نەتەوھەكەى لە مىسرى دەرکات و بەرەو نىشتىمانى بەلېن پىدراو " ولاتى كەنعان " بەرىت .... (ئىكسۇدەز 7-11)، ئەگەر واىە ئەى بۇ خودا پەنجەى نەجوولاند بۇ ئەوھى وىستى خۇى بەسەر دىكتاتورەكانى مېژوودا بسەپىنى و ئەو تاوانانەى كە كىدوووانە و لە كىرپانەوھ نايەت بوەستىنى ، تاوان دژى مروقاتىتى ، تاوانى زۇر گەرەتر لە كۆيلەپى كە فېرۇ بەسەر جووولەكەيدا سەپاندبوو ؟ باشە تاوانى نەوھى نوپى مىسرى چى بوو كە ئاگای لەبوون و نەبوونى جوولەكە نەبوو ، ھەتا خوا دەجۇر پەتايان بەناودا بلاويكاتەوھ و لەنويمان بەرىت ؟

وہلامىك بۇ ئەو پرسىيارە لە تىوان چەندىن وەلامدا ئەوھىە كە خودا يان بوونى نىيە ، يان ئەگەر بوونىشى ھەبىت ، ھەمووى باشە نىيە . لە لاىەكى دىكەشەوھ سەرگورشتەى موسا و نەتەوھەكەى بۇ سەلماندى بوونى خودا ، سەرگورشتەپەكى باش نىيە رەنگە ھەرگىز رووى نەداپىت . بۇ نموونە بەپىنى تەورات جوولەكەكان لە رىرەوياندا لە مىسرىوھ بۇ ئىسرائىل ، ماوھىەكى زۇر لە ناوچەى قادىش لە بىبابانى سىنا ماونەتەوھ . (دىئوتورپۇتومى 1:46؛ 2:14) بەلام ئارپەيۇلۇجىستەكان ناوچەى قادىشيان سەروبن كىد و ھىچ ئاسەوارىكىان نەدۆزىيەوھ بگەرپتەوھ بۇ ئەو سەردەمەى كە تەورات دەلى موسا و نەتەوھەكەى لەوئى بوون . جگە لەوھش ھەتاكو ئىستا شتىك نەدۆزراوھتەوھ ئامازە بۇ بوونى كۆمەلگەپەكى جوولەكە لەو سەردەمانەدا لە مىسرى بكات ، جگە لەوھش ، فېرۇكان / فىرەونەكان ناويان ھەبووھ ، ئەى بۇ تەورات ناوى فىرەونەكەى سەردەمى موساى نەھىناوھ ؟ با بلېن سەرگورشتەكانى تەورات راستن و مووسا جوولەكەى لەمىسرى وەدەرھىنا و ماوھىەك لەسینا مانەوھ ، وەك تەورات دەلى و بەلېنى ولاتى كەنعانى بە نەتەوھ ھەلېژاردە " شعب اللہ المختار " ھەكى خۇى دا ، بەلام بۇ دەبوو بە قەلاچۇكردى دانىشتوانى ناوچەكە جوولەكە جىگىر بكات . ئەو كۆمەلگەپەكى كە بۇخۇى درووستى كىدبوون و لەوئى دایمركاندبوون بۇ بەدەستى جوولەكە قەلاچۇى كىدن ، ئەگەر خوداپەك نىيە كە خۇشى لەخوئىرشتن بىت ؟ ئەى بۇ قەومى " لوط " ى بەبى رەوشتى ئافراندا و ھەر لەسەر بىرەوشتىش لەناوى بردن ؟ ئەرى بەراستى ئەمانە

عارب گوتەنى " مەھزەلەى ئاينى " نىن ؟ سەير ئەو ەپە خوا قومى " لۇط " ى لەسەر رەگىزبازى لەناوبرد
كەچى ئىستا رەگىزبازى لەسەرانسەرى دنىادا باو ە ژمارەشيان لەو قەومە زۆر زىاترە .

بىلى گىراھام ، كە پىشتىش ناوېم ەپناو، بەناوبانگىترىن ئامۇزگاركارى ئاينى مەسحائىتپە لە مېژووى
ئەمەرىكادا . لە دەرپىننىكىدا كە بۇچى خودا رىگە بەو ەممو تاوانانە دەدات گىتووتى " خودا ەۆكارى
خوى ەپە " لە وتارىكى دىكەيدا لە بەرنامەى " بەپانىت باش ئەمەرىكا " دا سالى 1999 دەلى " خودا
خوشى دەوئىت ، ئەو پىلانى بۇ ژيانى تۆ ەپە . ەپچ شتىك بەرىكەوت روونادات ، ەممو شتىك لای
خوداوە بە مەبەست نەخشەى بۇ كىشراو ەبەستەكەش ەممو كات ەەر مەبەستى باشەپە ، خودا
خوداى خوشەپستى و باشەپە و ەەرچىپەكىش لە ئىمە رووبدات بە پلانى خوداپە " ئەگەر لەو كاتەدا لەو
كلىسەپە بووماپە لە بىلى گىراھام دەپرسى ؛ ئەرى چ مەبەستىكى باشەى خوداپە كە چارەكە ملىوئىك
مروقى بە تسونامى لە ئىندونوسىا كوشت ؟ يان زىاتر لە دووسەت ەزار كەسى كرده قوربانى
بوومەلەرزەكەى ھايتى سالى 2010 . ئەى ئەو ەممو مندالانە لە ئافرىكا ، ئەمەرىكاي لاتىن ، ەپندستان
، پاكستان و بەنگلادىش بۇ لەبرسانا وشك دەكاتەو ە ؟ ئەمە چ خوشەوېستىپە كە ؟ ئەگەر دەشەپوئىت
پەپامىكان ۆى بدات ، ئەوا پەپامەكەى نەگەپشتوو ە ناشگات . بەراستى ەلوئىست و گوتەى ئەو جۆرە
ئاينكارانە جىگەى شەرمەزارىن . چ مەبەستىكى باشە لەو دەابوو كە ەپتەر شەش ملىون جوولەكەى
كوشت . چ مەبەستىكى باشە لەو دەابوو كە دووسەت و پەنجا ەزار ژاپۇنى بە بۇمبى ھايدىرۇجىنى لە
ناگازاكى و ەپرۇشپا لەناوچىن ؟ ئايا پەپامەكەى ئەو ەبو ەپپان بلىت بۇمباكە سەركەوتوو بوو ؟ با ەممو
رابا و قەشە و مەلای دنيا كوئىنەو ە بۇم بسەلمىن چ باشەپەك لە كىبابارانكردى ەلەبجە و ئەفالد ەبوو
كە ئەو ەممو پىر و مندالە بى تاوانانە بە گاز كوژران يان زىندەبەچال كران ؟ ئەى ئىسلام و جوولەكە و
مەسحىيان ، خوداكەتان چ نامەپەكان پى دەدا كە سالانە نەك ەزاران بەلكوو ديان ەزار مندال و پىر و
پەككەوتە لە ئافرىكا و زۆر شوئىنى دىكە لەبرسا دەمرن ؟ بەلى بەلى خودا خوشمانى دەوئىت !! ئەمەپە
گالتهجارىپى ، بەلام لەجىقاتى جارپىك گالتهجارىپى ، ئەمە دوو گالتهجارىپە، گالتهجارىپى مېژوو و گالتهجارىپى
ئاين .

ئەگەر لە بروادارانى ەرسىك ئاينە ئاسمانىپەكە پىرسىت ، بۇ خودا رىگەى بەو ەممو نەھامەتى و
بەدكارىپە داو ە دەدات لەكاتىكىدا لەتواناىداپە بنېريان بىكات و مروقاتى ەمىشە بە بەختەو ەرى و
كامەرانى بىت ، بەھزرى خويان وەلامىكى باشت دەدەنەو ە ، بەلام وەلامىك ەتابلئىت بى تام و بى
مانا، لەو ەلامدا دەئىن " ئەگەر مروؤف ەمىشە دلشاد بىت ئەو ە ەپچ باپەخى دلشادى لا نامىنئەو ە

چونکه هیچ پنهونیکي بۆ شادمانی نییه که بهروردی له گه‌لدا بکات . بۆ ئه‌وهی به‌های شادمانی بزانی . ده‌بێ بزانی یان ئەزموونی ناشادمانی و کویره‌هریت هه‌بیت ، ئەوجا له‌بهر ئه‌وهی خودا ئه‌وه ده‌زانی ، ریگه‌ی به‌هه‌موو ناشادمانی و ریسوایی له‌ دنیا دا ده‌دات " به‌واتایه‌کی دیکه پێیان ده‌لێن وه‌ک مندالێک ده‌بێ ئەزموونی بته‌ و نابته‌مان هه‌بیت بۆ ئه‌وهی به‌سه‌ره‌هاته‌کامان بنرخینین ..... هه‌ی های ..... (ئه‌و خودایه‌ی که هه‌موو توانه‌یکه‌ی هه‌یه و ده‌توانی هه‌موو شتی بکات ، به‌واتای ئه‌وهی که ده‌یتوانی به‌ ئاسانی مرگی دروست بکات که هه‌میشه شاد بێت بۆ ئه‌وهی ناشادمانی ببینیت بۆ به‌راورد کردن .) و ئه‌م گرفته‌ی نه‌کرده‌یه به‌ ملییه‌وه . من ده‌لیم ئه‌م پاساوه زۆر لاوازه به‌رامبه‌ر ئه‌و کارساتانه‌ی به‌سه‌ر مرۆڤدا هاتوه .

ره‌نگه زۆرینه‌مان بیرمان له‌وه کردبێته‌وه و به‌هزرماندا هاتبیت ، ئه‌گه‌ر سه‌رما و گه‌رمای زستان و هاوینان نه‌چیشتا به‌ی ، به‌های که‌ش و هه‌وای به‌هار و پایزمان نه‌زانایه . ئه‌مه بیرکردنه‌وه‌یه‌کی ئاسایی و ئه‌قلانی مرۆڤه و له‌ ئه‌نجامی ئەزموونه‌وه‌یه . به‌لام ئاینه‌کان هه‌مان شیوه‌ی شادمانی و ناشادمانی بێرده‌که‌نه‌وه و ده‌لێن (خودا ده‌یزانی ئه‌گه‌ر ئیمه به‌دایتیان نه‌دایه‌یه هیچ کات باشه‌مان به‌رز نه‌ده‌رخاند .) له‌ به‌رامبه‌ر ئه‌و بۆچوونه‌ی ئاینبه‌دا ده‌لیم - خۆزگه‌ بوونیک هه‌بویه که ، نه‌دزی ، نه‌کوشتن ، نه‌ زۆره‌ملی جنسی تیدا بایه و نه‌مانزانی به‌هه‌ و خراپه‌ چیه‌ له‌جیاتی دنیا به‌ک که مرۆڤ ، تیدا ، دزی ده‌کا ، ده‌کوژی و پیاو ئافه‌رت زه‌وت ده‌کات ، به‌لام خه‌سه‌له‌تی ئه‌وه‌مان هه‌یه چاکه و خراپه‌ لیک جیا بکه‌ینه‌وه . !! به‌بروای من ئه‌مه هیچ پاساوێک نییه که بۆچی خودا ریگه‌ده‌دات نه‌هامه‌تی و ناخۆشی به‌سه‌ر مرۆی باشدا بێت . ئه‌وجا دووباره ئه‌گه‌ر خودا هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه بۆ زۆر به‌ ئاسانی مرۆڤی به‌شیوه‌یه‌ک نه‌ ئافرانده‌وه که به‌های باشه بزانی بۆ ئه‌وهی به‌دکاری هه‌بیت که باشه‌ی پێی له‌گه‌لدا به‌راورد بکات ؟ هیندیک برودار جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌که‌نه‌وه که ناتوانیت باشه هه‌بیت به‌بێ ئه‌وی خراپه‌ش هه‌بیت ، چونکه هه‌موو شتی بپه‌چه‌وانه‌ی هه‌یه . باشه ئه‌و بروداران ده‌یانه‌وئ پێیان بلێن خودا که‌یان که توانای هه‌موو شتی هه‌یه ، توانای ئه‌وهی نییه شتی دروست بکات بۆ ئه‌وهی دژ یان پێچه‌وانه‌ی هه‌بیت ؟ ئایا بۆ نمونه ئه‌و بروداران ده‌یانه‌وئ پێیان بلێن ، که خودا که‌یان توانای ئه‌وهی نییه مرۆڤ به‌شیوه‌یه‌ک بئافرتی که هه‌میشه راستگۆیت و نه‌توانی درۆ بکات ؟ ئه‌گه‌ر ده‌یانه‌وئ ئه‌وه‌مان پێی بلێن ئه‌وا هه‌ر به‌ ته‌ی خۆیان به‌درۆ ده‌که‌ونه‌وه و هه‌موو بۆچوونه‌که‌یان پوچ ده‌بێته‌وه چونکه یه‌کێک له‌ برودار هه‌ره‌ سه‌ره‌کیه‌کانیان ئه‌وه‌یه که خودا هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه و توانای ئه‌و سنووردار نییه .

بروادار ، كيشه‌ی بائیک و دوو هه‌وای هه‌یه ، ئەگەر خوداگه‌یان هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه ئەوه ده‌کاته ئەوه‌ی که ده‌سه‌لاته‌که‌ی سنووردار نییه و توانای هه‌موو کردار و گفتاریکی هه‌یه ، جگه له دژدوینی و دژکرداری خۆی . که‌چی په‌رتووکه ئاینیه‌کانی هه‌رسیک ئاینه ئاسمانیه‌کان تزیین له دژدوینی و دژکرداری خوداگه‌یان . ئەوه‌تا به ئاشکرا و زۆر به روونی ، خودای ئیسلام له ئایه‌ته مه‌کیه‌کان په‌ژیوان ده‌بیته‌وه و زۆرینه‌یان به ئایه‌تی مه‌دینی ده‌کاته " مه‌نسوخ " به‌واتای سپردراوه / پووچکراوه ، هه‌رسیک ئاینه‌که ده‌لێن هیچ شتیکی نییه که خودا نه‌توانی بیبکات جگه له درۆکردن . ئالێره‌دا پرسیار ئەوه‌یه ئەگەر خودا ئەو توانا بێ سنووره‌ی هه‌یه که ئەم دنیا پر ئاشوبه‌ی به ئاسانی ئافرانیدیت ، بۆ هه‌ر ئاوا به ئاسانی دنیا‌یه‌کی بێ ئاشووب و پر کامه‌رانی نه‌ئافرانند ؟ دیاره خودا ناتوانی رابووردووش بگۆریت ، که هه‌ر ده‌ه‌کاته‌وه ئەوه‌ی هه‌موو توانایه‌کی نییه ، ئەگەر هه‌موو توانایه‌کی هه‌یه ، بۆ شه‌ری عه‌لی و فاتمه ناسرپیته‌وه ؟ بۆ ئەوه‌نده سه‌ته‌یه به‌رده‌وامه و خویتری مرۆی بێ تاوانی تیدا ده‌رژیت ؟ ئەگەر توانای گۆرینی رابووردووی هه‌بویه ، ئیسلام دابه‌شی دووبه‌ره‌ی شیعه‌و سوننه نه‌ده‌بوو و داعیشیش له ئارادا نه‌ده‌بوو و خویتری موسولمان به‌ده‌ستی موسولمان ، نه‌ده‌رژا ، مندالی بێ تاوان چه‌کی نه‌ده‌درایه ده‌ست و به‌کوشت نه‌ده‌درا و نه ئافره‌تانیش ده‌بوونه کۆیله و ئامرازی دامرکانده‌وه‌ی ئالۆشی پیاوی ئیسلام . ئینفیدیله‌کانیش نه پاساوینکیان ده‌بوو و نه‌ده‌شیانتوانی تۆپ و ته‌یاره‌ی خۆیان له ئیمه به‌ردهن .

له په‌له‌قارێی رزگارکردنی باوه‌رپه‌کانیادا ، بیرمه‌ندانی هه‌رسیک ئاینه‌که ، روخساریکی نه‌ریتی به بروادارانیاں ده‌دن که ئەوانیش به‌بێ بیرکردنه‌وه په‌سه‌ندی ده‌کهن . بۆ نمونه‌ ده‌رباره‌ی نه‌بوونی به‌دکاری و هه‌میشه دلخۆشی و به‌خته‌وه‌ری ده‌لێن " ئەوه چ دنیا‌یه‌ک ده‌بوو که وه‌ک مه‌کینه بووینایه ؟ " به‌لێ که‌س چه‌زی له ژیاینیکی وه‌ها نییه . به‌لام ئەه‌ی باشتر نییه که مه‌ردوومه‌کان هه‌میشه به‌شیوه‌کی جوان و مورالی هه‌لسوکه‌وت له‌گه‌ل یه‌کدییدا بکه‌ن له‌جیاتی ئەوه‌ی ناوبه‌ناو لێره‌وه‌له‌وئێ خه‌نجر له‌یه‌کدی بدن ، شه‌ره‌ گولله‌ بکه‌ن ، ئافره‌ت زه‌وت بکه‌ن ، یه‌کدی سه‌رپه‌رن ، و فیله‌ و فه‌رج له‌یه‌کدی بکه‌ن و ده‌ستی به‌سالاچواندا به‌رن ؟ دیاره به‌لای برواداران‌ه‌وه ئەگەر دنیا ئەو شتانه‌ی تیدا نه‌بیت ، خۆش نییه . !!

هه‌رسیک ئاینه‌که بیانه‌وئێ و نه‌یانه‌وه‌ئێ به‌شیوه‌یه‌کی راسته‌وخۆ یان ناراسته‌وه‌خۆ دانیان به‌وه‌دا ناوه که به‌لێ ئەو رووداوانه‌ دلته‌زین و ناره‌وان و خودا ریگه‌ی پیداوه ، به‌لام له‌وه‌دنیا‌دا هه‌موو شتیکی چاک ده‌کاته‌وه ، سزای به‌دکار و به‌دپه‌وشتان ده‌دات و پاداشتی باش کردار و باش ره‌وشتان ده‌داته‌وه . ئەوه ره‌نگه‌ جووریک ئارداری / عه‌داله‌تی تیدا‌بیت ، به‌لام هیچ کاردانه‌وه‌یه‌کی لابرینی ئیش و ئازار و مه‌ینه‌تی و ئەو نه‌هه‌مه‌تیانه‌ی تیدا نییه که روویانداوه . ئیش و ئازاری ئەفاله‌کراو و رزگاربووانی ئەفاله‌ و

زىندە بەچالكران چارەسەر ناكات ، نە بەدەنگى ھاتوھاوارى گازكراو و سوتاندنى جوولە كەكانى ئۆشۈپتۈرۈۋە دەچى . ئەۋەى كە ئەو "خودا" رىگەى پىداۋە - ئەۋە ئەگەر ھۆكارىش نەبوۋىت ، لە ھىزىر و ھۆشى ئىمەى بەدبەختى مۇرالىست دا ماۋەتەۋە و ھىچ شىتىك ناتوانى لە ھىزىرمانى دەركات . ئىدى بەلایى منەۋە گىزىك نىيە خوا لە ئايندەدا چ دەكات . من ناتوانم كىدارەكانى رابووردوۋى لەبىر خۆم بەرمەۋە .

لەسەروو ھەموو ئەۋانەۋە كەگوایە دادپەرۋەرى لەۋەدنىادا دىنە ئاراۋە ئاينەكان پىشنىازى ئەۋە دەكەن كە ژيان دۋاى مردن ھەيە "بەۋاتای ئەۋەى زىندوۋبوۋنەۋە ھەيە" ئەمە شىتىكە كە ئىمە نازانين و گوماناۋىيە و خوداىەك ھەيە ، كە ئەۋەش نازانين و گوایە خوداىەكى مامنىۋەندى مۇرالى نىيە بەلكو خوداىەكە ، كە بەلئىنى دادپەرۋەرى داۋە بە ھەموو ئەۋانەى درۋوستى كىردوۋن ، دىسانەۋە ئەمەش شىتىكە نازانين كە ۋادەبى يان نا ، لەگەل ئەۋ ھەموو بەلئىن و ئەگەرە پىشۋەختانەدا و نەبوۋنى تەنھا بەلگەيەكىش بۇ پىشتىگىرىيان ، من نىئاگەم چۆن كەسىكى ھۆشمەند بىروادىتى و لىنى ئاسوۋدە دەبى ؟ چۆن بىروادەكات كەسىك زۆر بە سەرراستى راستگوۋى ژىبايت ، مردىكى پىر ئىش و ئازار چاۋەرۋانى بكات . چۆن كەسىكى دىكە كە جۇراۋچۆر ئىش و ئازار و بەشمەينەتى بۇ ھەزاران و بگرە مەلاين ھىنايت ، بە ئاساى و بى ئازار لەناۋ جىگەدا بىرېت ؟

لايەنگرانى ھەرسىك ئاينەكە ، باشتىن ۋەلاميان بۇ ھەموو رىگەدان بە بەدكارى و نەھامەتتەيەكان ئەۋەيە كە دەلئىن "خودا پىشكى داۋىنى چ بىكەين و چ نەكەين لە چاكە و خراپە ، ئەۋ بەرپىرس نىيە لەۋەى ئىمە چۆن ئەۋ پىشكە پىداۋە دەكەين" لىرەدا سەير ئەۋەيە كە شىتىكى لەۋ بابەتە - كە گوایە خودا پىشكى داۋىنى ، لە پەرتوۋكى ھىچ لەۋ سى ئاينەدا نىيە ، چگە لە رستەيەكى كورتى تىستامىنتى كۆنى ئىنجىلى كاتولىك "سىراج Sirach" ئەۋ كىتەبى كە لەلايەن جوولەكە و پىرۆتىستانتەكانەۋە بە "ئەپوكرىفال" دانراۋە لەبەر ئەۋە جىگەى بىروا نىيە و لە ئىنجىل و تەۋراتدا نەنۋوسراۋە و شىتىكى گوماناۋىيە . بەۋاتای ئەۋەى بەپىيى خودى ئاينەكان ، پىشكى ھەلېژاردىمان نىيە . بەلام سەير ئەۋەيە ، جوولەكە ، پىرۆتستانت ، كاتولىك و ئىسلامىش ھەمىشە باسى ئەۋ پىشكە دەكەن و كىردوۋيانەتە بىششەخۇشەى سەرزاريان ، بەلام ھىچكاميان يەك بەلگەشيان لە پەرتوۋكەكانىندا نىيە . لە راستىدا نەك ھەر ھىچ شىتىك لەۋ بابەتە لە پەرتوۋكى ھەرسىك ئاينەكەدا نەھاتوۋە ، بەلكو لەۋ پەرتوۋكانەدا پىچەۋانەى ھەيە ، بۇ نمونە لە تىستامىنتى كۆن لە رۇمانسى 9:18 دا دەلئى "خودا ۋاى ھەلېژاردۋە كە ۋا لە ھىندىك كەس بكات گوئى نەگىر" لە لايەكى دىكەۋە لە ئىكسۇدەسى 4:21 . 7:3 خوا بە موسا دەلئى "من دلئى فىرۆ رەق دەكەم ، كەللە رەقى دەكەم كە نەھىلئى نەتەۋەكەت بىروا" ئابەم كىدارەى خودا دەيانەۋىت پاساۋى ئەۋە بەدەنەۋە كە خودا جۇراۋ

جۆر پەتای بۇ میسراییەکان نارد مندالەکانی لەناو بردن بۆ ئەوێ لە ترسان فیرو لیگەری ئەوێ جوولەگە برۆت . ئەم جۆرە بۆچوونە لە قورئانیدا بە ئایەتییکی تاییەتی رەنگی داوئەتەو . ئەرئ بەرپاستی ئەوێ ئەو خودایەگە مەروفي خۆش دەوئ و لەشیوێ خۆیدا درووستی کردوو ؟ لەشویئییکی دیکە ئینجیلدا ، ئیسایا / ئیسحاق دەپرسی " بۆچی خودای گەورە لە رینگە لامان دەدات ؟ " رۆمانسی 11:32 لەوێ زیاتر دەروا و دەلئ " خودا هەموو مەروفي ئاراستەیی بئ گویرایەلئ دەکات " بە هەمان شیوێ ئیزاکیل 11:18, 20,2 کورنیا 4:4 و جۆن 6:65 چەندین وتەیی دیکەش . زۆر بە بیچەوانەیی برۆای باوی ناو مەسیحاییئەوێ ئینجیل هیچ باسی ئازادی پشک ناکات ، ئەوێ درۆیەکی زەقە و لە هەلبەستراوی بیاوێ ئاینکارەکانی هەرسێک ئاینەگەیی بۆ ئەوێ تۆزیک رووی خوداکەیان بێرئەو . یەکیک لە ئایەتەکانی تقورئان دەلئ " قل لن یصیبنا اللہ ما کنبہ اللہ لنا " بەواتای ئەوێ کە ئیمە تووشی هیچ شتیکی نابین کە خودا بۆمان نەنووسیئ . ئەئ ئەگەر وەهائی بۆ دەبئ مەروفي لەسەر بەدکارییەکانی سزا بدرئ کە بیئشوخت کردگارەگەیی لە چارەیی نووسیوێ ؟ کامەیی پشک ؟ کوا ئەو پشکە چی بەسەرھات ؟ لئردا ئەو پرسیارە دئئە بیئئ ، کئ لەو ئاستەدایە کۆتایی بداتەوێ لەسەر هەبون و نەبوونی پشکی ئازاد ؟ لئردا ئەگەر تەنھا باسی تەورات و ئینجیل بکەین ، ئەو پەرتووکانەیی کە هیندە گرنگ و بئ ئەو پەرتووکانە چوولەکائی و مەسیحاییئە لە شەو و رۆژیکدا تەپۆتۆزیشیان لەسەر زەوی نامینئ . ئالئروێ ئەوشان بۆ دەردەکەوئ کە ئەگەر ئیسلا میئ برۆای نەهئنا یە بە هەردووکی ئاینی جوولەکائی و مەسیحاییئە، وەک بەهەشتی مەسعوود مەمەت گوتەنی (ئیسلا میئ خۆی بەسەر داروێ کازەگەیدا نەدەگرت)

با بۆ زیاتر روونکردنەوێ مەبەستەگەم لەم وتارەدا . واز لەوێ بێئین کە پەرتووکانی هەرسێک ئاینە ئاسمانییەکان باسی ئازادی پشکیان تیدا نەهاتووێ و هەلەیک رویداوێ لە دەقەکانیدا و خودا پشکی ئازادی رادەرپین و کرداری داوینئ . بەلام وەک خویان دەلئ " بیئشوخت خودا ئاگاداری هەموو شتیکی ، دەزانی کئ دەچئئە بەهەشت و کئ دەچئئە دۆزەخ ، بیئ ئەوێ لەدایک بووبن . " ئەئ سەردار تۆ رینگەت بۆ نەخشاندووم و هەموو ساتیم دیار کراوێ بیئ ئەوێ رۆژیک تیپەری " ئینجیل سرودی 139. " لئردا راستەر وایە بلئین ، کئ رەوانەیی دۆزەخ یان بەهەشت دەکات ، چوونکە هەموو شتیکی بەدەست ئەوێ . ئەمە دانئیدانئیکە کە خودا هەیی و بیئشوختیش هەموو شتیکی نەخشاندووێ و ئاگاداری هەموو شتیکی . ئەئ باشە ئەمە باشترین بەلگەیی گەوجائی نییە کە بلئی ، خودا پشکی داوینئ ؟

باشە کە ئاینەکان دەلئ " خودایە تۆ دەزانی من چ دەلئم بیئ ئەوێ بیئم " کە ئەوێ دەگرئئەوێ کە خودا ئەو بەلایین مەروفي لەشیوێ خۆیدا درووستکردوو ، ئاگادارە چۆن پشکی ئازادی کرداری خویان پیادە

دهكهن و پشكى ئەوهى داوونەتتى كىردارى ئەوپەرى نامرۇفانە بەرامبەر برا مرۇفەكانيان بكهن . ئەوجا لەبەر ئەوهى بەپىيى ئاينەكان هەموو توانايەكى هەيه ديارە هەر خۆى رىگەى داوہ ئەو هەموو بەدكارىيە بكرىت . ئايا دەتوانىن بەو خودايە بلىين ، خوداى لىبوورده و مېرەبان ؟ مەسىحىيەكان بروايان واىە كە باشترە لە ژياندا پشكى گوتار و رەفتارمان هەيىت ، ئەوہ لە كاتىكدا وەك پىشتر باسەم كىردووە ، پەرتوو كەكانيان شتى وەهاى تىدا نىيە . جگە لەوہش مېژوو بۆى سەلماندووین كە پشكى ئازادى گوتار و كىردار سەرچاوەى بى دادى و تاوان بووہ لە رابوردوودا و لە ئاينەشدا هەر وەها دەيىت . ئى باشە . باشتر نەدەبوو خودا ئەو پشكەمان نەداتتى و هەموو مرۇفەكان بە جوانى لەگەل يەكديدا هەلسوكەوت بكهن ؟ ئايا ئازادى ويست هيندە گىرنگە ؟ لەوہ گىرنگترە كە ئىش و ئازار و رىسواى و مردن لەلايەن دىوہ براكانمانەوہ بویمان دىت ؟ ئىوہ دەزانن ستالين چەند ملىون مرۆى بى تاوانى كوشت كە هاو و لاتىي خۆى بوون . بەلام جىگەى خۆى بوو ، چوونكە ستالين ئازادى كىردارى لەلايەن خوداوە پى درابوو !!! هەر وەهاش پۆلپۆت و سەددام و هيتلەر . ئەوجا لەبەر ئەوهى مەسىحىيەكان لاىان واىە كە خودا كەيان ئاگادارى هەموو شتىكە ، هەمووشى باشەيە ، هەمووشتىك دەزانى ، ئاگادارى هەموو شتىكە ، گەورەترىن زاناىە . هەموو توانايەكى هەيه . كە جووالەكە و ئىسلامىش هەر وەها دەلین ، ئىستا بە بەلگە پىشانماندا كە خودا كەيان هەمووى باشە نىيە ، لەبەر ئەوہش بوونى نىيە . بۆچى ؟ لەبەر ئەوهى ئەو خودايەى ئەو سى ئاينە دەلین هەيه ، ئەو خەسلەتانەى تىدا نىيە كە بۆخويان باسى دەكهن .

هەموو سوورەتتىكى قورپان بە " بسم اللّاه الرحمان الرحيم " بەواتاى بەناوى خوداى لىبوورده و مېرەبانەوہ ، دەست پىدەكات كەچى هېچ سوورەتتىك ناينىت خودا هەرەشە و گورەشە لە مرۇفەكانى نەكات و بە ئاگرى جەهەندەم نەيان ترسىنى ، يان هاينان نەدات بۆ خوئىترشتن و تالانى . باشە كە بۆخۆى كىردگارى ئەم مرۇفەيە و چۆنى ويستووہ ئاوا درووستى كىردوون و خستونىە سەر ئەو ئاينەى كە خۆى ويستووئى ، بۆ پەژىوان بۆوہ وە لە هەموو ئاينەكانى پىش ئىسلام و بە ئىسلام دەلى " ئەوانەى نابنە ئىسلام سەريان قوتكەن ؟ " (يا ايها النبى حرض المومنين على القيتال ان يكن منكم عشرونه صابرون يغلبون مائتين وان يكن منكم مائه يغلبون الفا من اللذين كفرو بانهم قوم لا يفقهون " سوورەت ئەنقال ئايەتى 65 . هەر وەها ئايەتى چوارى ئال عىمران " ان اللذين كفرو باثابت الله لهم عذاب شديد والله عزيز ذو انتقام " بەواتاى ئەوهى برواى بە دياردەكانى خودا نەيىت ئەشكەنجەيەكى گەورە چاوپرواينان دەكات ، خوا گەورەيە و تۆلەسىنە " بەلى بەراستى مېرەبانە !! .!

ئەوئەى زۆر بەلای منەو جىگەى تېرامانە سوورەتى " الفاتىحەىە " سوورەتەكە وەك ھەموو سوورەتتىكى دىكە بە " بسم الله الرحمن الرحيم " دست پىدەكات ، ئەوئەى زۆر ئاسايە . بەلام ئەگەر قورئان كوتەى خودايە وەك ئىسلام دەلى ، بۇ خودا لەسەرەتەى كوتەكانىدا دەلى " الحمد لله رب العالمين ،،،، " ئايا خودايەكى لەخۆى گەرەتر شك دەبات كە ھەمد و سەناى بكات ؟ يان ئەمە جىگەى گومانە و ئەو خودايە بوونى نىيە و قورئان ھەمووى ھەلبەستراوى مەمەدە ؟

ئىستا با چەند پرسىارىك لە ھەرسىك ئاينەكە بكەين . ئىوہ كە دەلىن كە خوداكەتان بى خەوشترىنە ، ھەمو توانايەكى ھەيە - بەواتاى ئەوئەى ھەرشىتىكى بویت دەتوانى ئەنجامى بدات ، ئەى بوچى كارىكى ھىندە ناقولاً و پىر كەمووكوورى كىدووە لە درووستكردنى ئەم دنيا ناتەواوئەدا كە تىببە لە بومولەرزە ، بوركان ، لافا ، زىيان ، كىژەلووكە و وشكەسالى و ..... ھتد ؟ پىمان مەلىن خوا مەبەستى خۆى ھەيە و ھەمووشى باشەيە ، ئەو كوتەيەكى سواوہ و ناچىتە جەوالوہ . باشە ئەگەر خواكەتان ھەمووى باشەيە و ھەموو توانايەكى ھەيە ، بۇ ئەم مەرۇفە لاسار و سەركىش و ناتەواوئەى درووستكردووە لەسەر دنياكەى ؟ باشە ھىچ پاساوينك ھەيە بۇ ئەوئەى خودا ئەم مەرۇفە لاسارەى درووستكردووە ؟ تۆ بلىنى خوا گەرتى ھەيىت ؟

لە راستىدا ، ئايندارەكان گوى نادەنە ئەوئەى كە ھىچ لە بىر و بىرواكانيان لوجىكى تىدايە يان نا ، ماركسىزم دەلى " ئاين ئەفىونى مىللەتانە " من دەلىم نەخىر ، ئاين ئەفىونى گىلە مەرۇفە . ئىستا گەشتوومە ئەو بىروايەى كە ئەگەر (خودا بىتە سەر زەمىن و بلىت ، من ئىبراھىم ناسم ، موساش پەيامبەرى من نىيە ، عىسا كورى من نىيە و لەخاچ نەدراوہ بۇ لىبووردنى تاوانەكانتان ، شتىكىش نىيە بەناوى بەھەشت و دوزەخ ، مەمەد درۆ دەكا و ئىردراوى من نىيە و قورئان كوتەى من نىيە .) دلنىام لەوئەى ھەموو قەشە و رابا و مەلای دنيا لىنى راستەبنەوہ پىنى دەلىن ئىمە زۆر زىاتر دەربارەى ئەم بەزمە دەزانىن ، لەبەر ئەوئەى لەكوئە ھاتووى بىرۆرەوہ بۇ ئەوئەى . بەكورتى خودا پىشتگوئ دەخەن و لەسەر بەزمى خۆيان بەردەوام دەبن .

ئاين ئەفىونى گىلە مەرۇفە و ھەتا گىلە مەرۇف ھەيىت ، ئاينىش گەقەى دىت .

تىببىنى : بۇ ئەم نووسىنە جگە لە كىتبە ئاينىيەكان سوودم لەم سەرچاوانەش وەرگرتوہ

Divinity of doubt, God and Atheism on trial . Vincent Bugliosi 2012

The grand inquisitor, a history of terror in the name of God. Jonathan Kirsch
1009

Conversation with God. Neal Donald Walsh 2005

Jewish people , Nicolas de Lange 1997

In defense of Atheism Michel Onfray 2005

۱۳۹۵ ۲۰۱۵ ۱۰/۲۲